

L-Iskola Sekondarja ta' San Franġisk

L-Eżamijiet tal-aħħar tas-sena

Malti- Il-Lingwa – It-Tielet Sena

ISEM:

KLASSI:

INDEX:

FIN: Siegħa u tliet kwarti

Istruzzjonijiet lill-kandidati:

- Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitluba.
- Ortografija, punteġġatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajba jgħinuk biex tikseb riżultat aħjar.
- Se tingħata ħafna importanza għall-ortografija. Ortografija ħażina se ttelliflek ħafna marki.

Għall-Użu tal-għalliema

Skema għall-marki

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	Total
Marki	25	25	20	15	15	100
Marki tal-istudenta						

L-EWWEL TAQSIMA

A. Il-Komponent

(25 marka)

Ikteb madwar 300 kelma fuq wieħed minn dawn is-suġġetti :

1. Dakinhar ma ġitnix waħda tajba
2. X'inhuma l-vantaġġi u l-iżvantaġġi li wieħed joqgħod f'art kbira
3. Il-misraħ tar-raħal fil-ġurnata tal-festa
4. L-eżamijiet tensjoni kbira

IT-TIENI TAQSIMA

B. Taħriġ il-Fehem

Aqra sew din is-silta, imbagħad wieġeb il-mistoqsijiet kollha. (15-il marka)

Il-Kultura Maltija

Il-gżejjer Maltin huma mogħnija b'kultura estremament rikka, li hija marbuta mal-istorja tant imżewqa tagħhom li tmur lura eluf ta' snin. Għalhekk mhux ta' b'xejn li fil-gżejjer Maltin isiru diversi attivitajiet u avvenimenti fosthom festi annwali u okkażjonijiet speċjali. Fost dawn il-ħafna festivals u tradizzjonijiet hemm il-Karnival li jsir fi Frar. Dan idum għaddej ġimgħa u jagħti bidu għall-perjodu sejru tar-Randan. F'din l-okkażjoni tal-Karnival it-tfal u anke l-kbar jilbsu l-kostumi u jisfilaw fil-parata tipika tal-karnival immexxija minn karrijiet ikkuluriti u brijużi fil-Belt Valletta. Min-naħa l-oħra, f'Għawdex, iċ-ċelebrazzjonijiet tal-Karnival tan-Nadur jieħdu xejra iktar makabra! (l-ewwel paragrafu)

Il-ġimghat ta' preparazzjoni għall-Għid huma ferm sinifikanti għall-poplu Malti, li bi hġaru jżur il-knejjes Maltin biex ifakkar il-mewt u l-qawmien mill-mewt ta' Ġesu Kristu. Isiru purċissjonijiet solenni fit-toroq fejn jingarr ukoll il-Kurċifiss. Wara l-Għid tiġi l-festa ta' San Girgor. Dakinhar ikun hemm purċissjoni li titlaq mill-kappella ta' San Klement fiż-Żejtun nhar ta' Erbgħa wara l-Ħadd il-Għid, imbagħad ħafna nies imorru dik li hija magħrufa bħala x-xalata fil-villagġ tas-sajd, Marsaxlokk. Il-festa li jmiss hija dik tal-Imnarja jew il-festa ta' San Pietru u San Pawl, u din tiġi ċelebrata fid-29 ta' Ġunju. Din id-darba jittella' festival folkloristiku u tal-ħsad, iżda tajjeb infakkru li din hija wkoll festa reliġjuża. Ħafna familji jiddeċiedu li jqattgħu din il-ġurnata l-Buskett fejn issir wirja agrikola u jkun hemm anke tiġrijiet taż-żwiemel u tal-ħmir. (it-tieni paragrafu)

Dan kollu jixhed il-fatt li l-maġġoranza tal-poplu Malti huwa Kattoliku, u dan jispjega d-diversi attivitajiet reliġjużi li tista' tgħid isiru matul is-sena kollha. B'mod partikolari hemm il-festi tal-irħula u l-bliet li matulhom it-toroq jizzejn bi statwi, bnadar u bandalori u minn fejn jgħaddu l-marċ u l-banda. Dawn il-festi, fejn jiġi ċelebrat il-qaddis jew qaddisa patrun tar-raħal, jibdew wara l-Ħadd il-Għid u jibqgħu sejr in tul is-sajf kollu sa Settembru. Il-festi tal-irħula u l-bliet f'Malta huma kkaratterizzati minn murtali tal-art u tal-ajru b'wirjiet spettakolari ta' kuluri. F'Malta, il-logħob tan-nar ma jsirx biss fil-festi, iżda żdied magħhom il-Festival tal-Murtali tar-rebbiegħa li issa sar avveniment tradizzjonali. L-ispettaturi jistgħu jaraw wirjiet spettakolari ta' logħob tan-nar fil-Port il-Kbir fil-Belt, maħdum minn għaqdiet pirotekniċi lokali u barranin. Il-Milied huwa t-tieni festa l-aktar importanti

f'pajjiżna. F'Malta jsiru wirjiet ta' presepji u jiġu organizzati serati ta' kant ta' għanjiet tal-Milied. Issir ukoll il-pantomina, u fil-Katidral ta' San Ġwann fil-Belt Valletta jkun hemm il-kant ta' għanjiet reliġjużi tal-Milied f'atmosfera ta' festa fid-dawl tax-xemgħat. (it-tielet paragrafu)

(Silta mehuda mis-sit elettroniku, <https://www.gov.mt>)

Wieġeb il-mistoqsijiet kollha FI KLIEMEK.

1. Biex inhuma mogħnija l-gzejjer Maltin ? (2 marki)

2. X'inhuma d-differenzi bejn il-Karnival Malti u dak Għawdxi? (2 marki)

3. Liema hija dik il-festa li fiha ssir purċissjoni li titlaq miż-Żejtun, u x'isir wara ?
(3 marki)

4. X'jiġri fil-festa tal-imnarja? (4 marki)

5. Kemm idumu sejr in il-festi religjużi ? (2 marki)

6. X'issib fil-Katidral fi żmien il-Milied ? (2 marki)

IT-TIELET TAQSIMA

Ċ- Għarfien il-Lingwa

(10 marki)

Agħti kelma oħra mis-silta li tfisser :

- sinjura (par 1)- _____
- ta' kull sena (par 1)- _____
- dehra (par 1)- _____

Fisser dan il-Kliem:

- patrūn (par 3)- _____

- ikkaratterizzati (par 3)- _____

IR-RABÀ TAQSIMA

Wieġeb il-mistoqsijiet li ġejjin mis-silta:

Edukazzjoni

Insellmilkom, bil-mod il-mod wasalna għall-aħħar tagħrif dwar id-drittijiet tal-konsumatur għal din is-sena. Tajjeb li niftakru li l-edukazzjoni hija wkoll dritt ieħor tagħna. Huwa wkoll dmir tagħna li nieħdu l-opportunità u nagħmlu l-aħjar użu mill-edukazzjoni li ningħataw sabiex nakkwistaw l-aħjar li nistgħu. L-edukazzjoni tinkludi wkoll t-tagħlim dwar id-drittijiet tagħna bħala konsumaturi u kif għandna nagħmlu għażliet ta' xiri li jagħtuna l-aqwa valur għal flusna. (l-ewwel paragrafu)

Qawl Malti jgħid l-irħis għali. Biex ma naħlux flus għandna naraw li qabel ma nixtru niġbru kemm nistgħu informazzjoni sabiex nagħmlu għażla għaqlija. Ngħidu aħna, nieħdu l-prezzijiet fuq il-prodotti. Kull oġġett li jkun hemm għall-bejgħ għandu jkollu prezz indikat li jinqara b'mod ċar biex aħna ma jkollniex għalfejn nistaqsu lill-bejjiiegħ il-prezz tal-oġġett. B'hekk bħala konsumaturi nkunu nistgħu nagħmlu għażla libera. (It-tieni paragrafu)

Sakemm nerġgħu niltaqgħu f'Ottubru li ġej, f'isem sħabi fl-uffiċċju għall-affarijiet tal-Konsumatur, nixtiqilkom il-btajjel tas-sajf it-tajba. Xejn ma ngħidilkom aghmlu użu tajjeb mill-ħin liberu tagħkom u gawduhom. (It-tielet paragrafu)

D: Il-Grammatika :

(20 marka)

1. Mill-ewwel paragrafu sib **Verb tat-Tieni Forma** (2 marki)

2. Mis-silta sib erba' **Nomi fil-Plural Shih** (4 marki)

3. Mill-ewwel paragrafu sib **Kwalifikattiv** mis-silta (2 marki)

4. Mit-tieni paragrafu sib **Nom tal-Aġent** (2 marki)

5. Mis-silta sib żewġ **Nomi Verbali** (4 marki)

6. Mis-silta sib żewġ nomi tan-Nisel Rumanz (2 marki)

7. Mill-ewwel paragrafu sib **Verb tat-Tmien Forma** (2 marki)

8. Mill-ewwel paragrafu sib **Verb Dgħajjed Xebbiehi** (2 marki)

IR-RABA' TAQSIMA

E. Malti komunikattiv (15 marka)

Kont qiegħda l-Belt, meta f'daqqa waħda smajt għajjat u xi nies jiġru. Ikteb Rapport ta' madwar 100 kelma biex twassal dak li ġara u x'rajt iseħħ quddiemek.